

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **M. C.**, zastoupeného JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou, sídlem Klimentská 36, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2020, č. j. MPSV-2020/80030-911, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2022, č. j. 13 Ad 16/2020-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni JUDr. Anitě Pešulové **se přiznává** za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 1 573 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Úřad práce ČR – krajská pobočka pro hlavní město Prahu dne 30. 12. 2019 rozhodl dle § 21 zákona č. 111/2016 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, o přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí žalobci ve výši 1 671 Kč měsíčně, a to od října 2019.

[2] Žalobcovo odvolání žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Proti rozhodnutí o odvolání podal žalobce žalobu.

[3] Městský soud k námitce, že žádost ze dne 30. 10. 2019 byla podána na měsíc srpen 2019, uvedl, že podle § 38 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí nelze přiznat dříve než od měsíce, ve kterém byla u správního orgánu podána žádost o dávku, v posuzovaném případě tedy od října 2019.

[4] Tvzení žalobce, že mu v dřívějším podání žádosti o dávku příspěvek na živobytí za srpen 2019 bránila skutečnost, že by byla považována za předčasnou, protože doposud nebylo rozhodnuto o jeho předchozích žádostech, vyhodnotil městský soud jako účelové a nepodložené. Podle soudu žalobce nedoložil, že by správní orgány v září roku 2019 nebo dříve jeho žádosti odmítly a ani ze spisového materiálu to nevyplývá.

[5] Městský soud konstatoval, že žalovaný v rozhodnutí uvedl, jak k výši celkových započitatelných příjmů žalobce dospěl. Je zřejmé, že žalovaný posuzoval žalobce jako osobou podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, v rozhodnutí je žalobce označován za poživitele starobního důchodu. Napadené rozhodnutí obsáhle cituje právní ustanovení použitá při stanovení částky na živobytí. Ze spisového materiálu je zřejmé, že žalobci byla potvrzena diabetická dieta od 24. 2. 2007 a následně od 14. 2. 2014, další diety žalobce neuvedl ani nedoložil, a to ani v odvolacím řízení, ani v řízení o žalobě. Rozhodnutí žalovaného přehledně a podrobně popisuje jednotlivé kroky postupu výpočtu částek pro určení výše dávky.

[6] K námitce neposkytnutí poučení, resp. sociálního poradenství městský soud uvedl, že správní orgány plnily svou poučovací povinnost, a též konstatoval, že otázka poskytnutí či neposkytnutí sociálního poradenství není rozhodná pro hodnocení, zda je rozhodnutí přezkoumatelné či zákonné a zda je správný výpočet dávky.

[7] Městský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost dle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel namítl nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu a rozhodnutí žalovaného. Správní orgány neuvedly, z jakého důvodu nebylo rozhodnuto o žádosti o příspěvek na živobytí za měsíc srpen 2019. Soud se dostatečně nevypořádal s žalobními námitkami, především se stěžejní námitkou týkající se důvodu, z jakého nebylo rozhodnuto o dávce za srpen 2019.

[10] Stěžovatel dále setrval na svých žalobních námitkách. Za podstatnou považuje skutečnost, že do října nebylo rozhodnuto o dávce za měsíc srpen. S odkazem na informace z webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí stěžovatel dále namítl, že měl být ve fázi podání žádosti poučen, že v říjnu nemůže podat žádost za srpen. Měl být poučen o možnosti jiných prostředků ochrany.

[11] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a zrušil též rozhodnutí žalovaného.

[12] **Žalovaný** ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že o stěžovatelově příspěvku na živobytí za srpen 2019 bylo rozhodnuto rozhodnutím ze dne 21. 10. 2019. Důvody předchozího postupu správních orgánů v jiných řízeních nejsou pro posouzení této věci rozhodné. Žalovaný odmítl, že stěžovateli nebylo poskytováno sociální poradenství, stěžovatel je dlouhodobým příjemcem dávek pomoci v hmotné nouzi a státní sociální podpory, sociální poradenství je mu poskytováno opakovaně. O skutečnosti, že nelze podat žádost o dávku zpětně, byl poučen. Správní orgán nemůže poskytnout poradenství

pokračování

o prostředcích ochrany, jimiž by stěžovatel docílil zpětného přiznání dávky, když takové prostředky neexistují.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen ustanovenou advokátkou (§ 105 s. ř. s.). Kasační stížnost je přípustná.

[14] Vzhledem ke skutečnosti, že jde o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] Klíčovou otázkou v nyní posuzovaném případě je otázka, zda mohl být stěžovateli na základě žádosti ze dne 30. 10. 2019 přiznán příspěvek na živobytí na měsíc srpen 2019.

[16] Jak uvedl městský soud, § 38 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi jednoznačně stanoví, že za předpokladu, že osoba splnila všechny podmínky pro přiznání nároku na dávku, dávka náleží osobě od prvního dne kalendářního měsíce, v němž bylo zahájeno řízení o přiznání dávky. Jelikož stěžovatel žádost podal dne 30. 10. 2019, dávku bylo podle § 38 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi možné přiznat od října 2019. Toto pravidlo jednoznačně vyplývá přímo ze zákona, nepředstavuje tak právní otázku, která by vyžadovala meritorní posouzení Nejvyšším správním soudem a zakládala přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s.

[17] Za takové situace ani argumentace nedostatečným sociálním poradenstvím nemůže být relevantní z hlediska hodnocení zákonnosti rozhodnutí žalovaného (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2014, č. j. 4 Ads 99/2013-39).

[18] Městský soud nepochybil ani tím, že neprovedl dokazování ohledně skutečnosti, jak a případně z jakých důvodů bylo rozhodnuto správními orgány v jiných případech, než který byl v projednávané věci přezkoumáván před městským soudem.

[19] Nejvyšší správní soud se zabýval i namítanou nepřezkoumatelností rozhodnutí žalovaného a rozsudku městského soudu.

[20] Z judikatury vyplývá, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, jímž je nemožnost určité rozhodnutí přezkoumat (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS).

[21] Nepřezkoumatelnost ve výše uvedeném smyslu Nejvyšší správní soud ani u rozhodnutí žalovaného, ani u rozsudku městského soudu neshledal. Městský soud vypořádal všechny žalobní námitky, důvody rozsudku jsou dostatečně a srozumitelně vysvětleny. Ani namítaná absence odkazu na § 38 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi v rozhodnutí žalovaného zjevně nebránila městskému soudu v přezkoumání zákonnosti tohoto rozhodnutí a nemá tak vliv na jeho vlastní přezkoumatelnost.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a nejde ani o případ zásadního pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto podanou kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[23] Nejvyšší správní soud kasační stížnost sice odmítl, na což v rovině náhrady nákladů řízení obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., avšak k odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného přezkumu (viz rozsudek č. j. 9 As 83/2021-28, odkazující na usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). O náhradě nákladů řízení proto Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, jedná se však o věc pomoci v hmotné nouzi, kterou pro případ úspěchu žalovaného zákon vylučuje z obecného pravidla úspěchu ve věci.

[24] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Zástupkyně stěžovatele, advokátka JUDr. Anita Pešulová, byla stěžovateli ustanovena usnesením Městského soudu v Praze ze dne 2. 7. 2020, č. j. 13 Ad 16/2020-9. V řízení o kasační stížnosti učinila jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání soudu ve věci samé – sepsání kasační stížnosti včetně jejího doplnění [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Ustanovené zástupkyni tak náleží odměna ve výši 1 000 Kč (§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu), dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. částka 1 300 Kč. Ustanovená advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty, částka 1 300 Kč se proto zvyšuje o DPH na částku 1 573 Kč; tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. září 2023

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.

pokračování

předseda senátu